

Proloog

Het verzet

Ik denk dat mijn verzet begon bij de herhaaldelijke kwade uitroep van mijn vader: ‘Waar deug jij nou helemaal voor?!’

Van jongs af aan ondervond ik de wanhoop van de onmacht en van jongs af aan ervaaarde ik verzet. Ik deugde wel!

Toch kende mijn liefde en tolerantie voor mijn ouders in mijn kindertijd geen grenzen. Elke bewust of onbewuste wreedheid van mijn ouders dekte ik toe. Ik deed mijn best. Ik leerde zwijgen, meebuigen, maar iets in mij verloochende zich op den duur niet. Ik leerde ook me te verzetten. Ik leerde mijn eigen gang te gaan. Ik speelde buiten. Genoot van de vrijheid, verlegde daar mijn grenzen door het gevaar op te zoeken. Niemand kon zo hard de berg af racen als ik!

Wanhoop en verzet bepaalden lang mijn zelfbeeld. Hoe meer tegenstand ik ondervond hoe intensiever mijn verzet werd. Toch bepaalden de gevoelens van onmacht, machteloosheid, maar ook van hulpeloosheid mijn gedrag. Ik was niet opgewassen tegen de situaties die zich voordeden. Hoe graag ik ook zou willen! De overmacht van mijn ouders was te groot. Ik was niet bestand tegen hun wensen, tegen hun berispingen en straffen. Mijn levensvrijheid werd ingeperkt. Mijn ontwikkeling stagneerde. Mijn verzet en mijn ontkenning werden een manier om te overleven. Een manier om mijn machteloze situatie om te vormen. Om mijn doodsverlangen te weerstaan.

Uiteindelijk leerde mijn verzet me dat ook geweld een vorm van onmacht is. Uiteindelijk leerde mijn onmacht me mijn pijn te erkennen en te luisteren naar mijn behoeftes. Uiteindelijk leerde ik leven.

Dit boek verhaalt over mijn ervaringen met onmacht en verzet; ervaringen met mijn ouders, met artsen, onderwijzers, ambtenaren. Het vertelt hoe ik uiteindelijk uit de spagaat die me verscheurde kon stappen. Ik leerde mijn verzet om te zetten door mijn verdriet en boosheid achter me te laten en te doen waar ik van hield: scheppen!